

הוא ואשתו בטסי אהבו מאוד לבשל, אך לא פעם סבלה בטסי מכאבים עקב שימוש בכלי מטבח שונים כמו קלפן או פותחן. חוויית הבישול של בטסי הביאה להקמתה של חברת oxxo, בשיתוף עם Smart Design. החברה שמה לה למטרה לייצר כלי מטבח ארגונומיים, הנותנים מענה לכפות ידיים שונות, גבריות או נשיות, לימניים או שמאליים. אך לא נשיות חשוב - לייצר כלי מטבח אטרקטיביים, נחשקים ונעימים לשימוש - הן לחובבים והן לבשלנים מקצועיים. בהתאם לאותן מטרות התרחב בהמשך קו המוצרים של החברה והוא כולל כיום ציוד משרדי, ציוד לחינוכות, לגיון ועוד. סיפורה של חברת oxxo מגלם את עקרונות הגישה המכלילה, גישה המובנית אל תוך תוכנית הלימודים בחוג לעיצוב תעשייתי במכללת הדסה. ג'וליה קאסיס, חוקרת בכירה במרכז הלין המלין ומרצה אורחת בחוג מגדירה זאת כך: "If you understand the extreme, you can innovate for the mainstream"

מבחינת תהליך העיצוב והפיתוח, משמעות הדבר היא: - התבוננות על משתמי קצה ותרחישי שימוש שונים ומגוונים - הפיכת המשתמשים לחלק אינטגרלי מצוות העיצוב ולשותפים בתהליך הפיתוח חוויית המטבח והשימוש בכלי מטבח הייתה גם נקודת המוצא לפרוייקט

לייצר כלי מטבח ארגונומיים, הנותנים מענה לכפות ידיים שונות, גבריות או נשיות, לימניים או שמאליים

הגמר של נאורה ציגלר. נאורה היא בשלנית חובבת ורצתה להעצים את חויית הבישול באמצעים חישתיים ותחושתיים. במהלך המחקר פנתה אל מייק - עיוור מלידה, כדי לבחון כיצד עיוורים מבשלים. מייק הפך לשותף בדגמי העבודה הרבים שיצרה נאורה. הפרוייקט הניב סדרה של כלי בישול המעצימים את החוויה החושית לכלל המשתמשים ועונים על צרכיהם הפרקטיים והבטיחותיים של עיוורים וכבדי ראייה. (ההיבטים הפרקטיים והבטיחותיים מסייעים למשתמשים נוספים כמו ילדים וקשישים). בין היתר מכילה הסדרה סיר בעל חלק עליון סיליקוני, המונע מגע עם האזורים החמים ומשמש כמכסה וכמשפך; אצבעון מדידה המכיל במדויק קורט מלח; כפית וכוס המחולקות לארבעה רבעים. פרויקט סטודנטיאלי נוסף שעוסק בחוויה רב חושית הוא Thales, של יעל הרשקוביץ. לאורך התהליך עבדה יעל עם מטפלת באמנות ובחנה את התחום של קלפים השלכתיים. קלפים אלו, המציגים דימויים ואיורים, נפוצים מאוד בתחומים טיפוליים שונים ונועדו לעזור למטופל לבטא את עצמו בסימאציה הטיפולית. הקלפים הקיימים בשוק הם מאוד אילוסטראטיביים וברב המקרים ילדותיים ומאירים בצורה לא מקצועית. תוך עבודה אינטנסיבית עם המטפלת והתנסויות רבות עם מטופלים, פיתחה יעל אובייקטים השלכתיים

יעל הרשקוביץ, Thales אובייקטים השלכתיים לטיפול באומנות. באמצעות צורה, מרקם, חומר ומגע, מסייעים האובייקטים למטופל לבטא את עצמו בסימאציה הטיפולית. אלטרנטיבה תלת-מימדית לקלפים השלכתיים הקיימים כיום

מגדה רוק, הטבע בחודרי המטופלים ניהה ניידת המביאה את חויית הגיון הטיפולי למטופלים הרותוקים לחדר. משמשת גם כריאה ירוקה בסביבה ביתית, ציבורית או משרדית.

נאורה ציגלר - Sento Tactile Cookware כלי בישול המעצימים את החוויה החושית ונותנים מענה לצרכים הפרקטיים והבטיחותיים של עוורים וכבדי ראייה.

צילום שחר תמיר

צילום שרון בנטוב

צילום שחר תמיר

וצרכים ייחודיים, כמו-גם היכולת להפוך משתמשים שונים לשותפים פעילים בתהליך היא יכולת נרכשת. בפרוייקטים ובתרגילים שונים בחוג נעשה שימוש ב-Empathy Tools. (למשל: שימוש במוצר או ביצוע פעולה בעיניים קשורות, עם יד מנוטרלת, או בישיבה בכסא גלגלים. במסגרת קורס בשנה ב' מתקיים פרוייקט עליו עובדים הסטודנטים בשיתוף עם סבא ו/או סבתא שלהם. בתוך התהליך צפים ועולים היבטים שונים הקשורים לאוכלוסייה מבוגרת: זיכרונות, העדפות, שעות הפנאי, חיי היומיום וחיים במציאות המשתנה ומתעדכנת כל העת. מתוך סיטואציה של קירבה, ממחיש הפרוייקט לסטודנטים כי מדובר, בין היתר, ב- Design for our future selves.

מיקי אונטרברג בחרה לפרוייקט הגמר בתחום המוכר לה אישית - דמנציה. סבתה לקתה במחלה ומיקי הייתה שותפה לחיים עם המחלה לאורך שנים. שלב המחקר הוביל להבנות לגבי התפישה היוזואלית והקוגניטיבית של החולים במחלה: בלבול בין מציאות תלת-ממדית לייצוגים דו-ממדיים (למשל: שטיח עשוי להתפרש כבור ברצפה וטפט פרחוני כפרח אמיתי); טשטוש גבולות בין חפצים; נתק בקישור בין מופע צורני לפונקציה. בהמשך הגדירה מיקי הנחיות עיצוביות הקשורות להפישת המרחב וניתנות ליישום בטרפוריות שונות, החל בארכיטקטורה וכלה במוצרים שונים. התובנות יושמו בסדרת כלי אוכל המאפשרת לחולי דמנציה לאכול באופן עצמאי כאשר כלים רגילים אינם מתאימים עוד. הכלים מותאמים למשתמשים הן ארגונומית והן חזותית, יוצרים שפה צורנית חדשה ומתאימים לכלל המשתמשים, במיוחד לילדים ולכבדי ראייה. במקרה של שחף ומיקי, נסיבות חיים אישיות הביאו לתחושת זיקה וקירבה אל משתמשים בעלי צרכים ייחודיים. אך היכולת להבין ולחוש מצבים

דינה שחר

ראש החוג לעיצוב תעשייתי מכליל, מכללה אקדמית הדסה ירושלים

צילום שחר תמיר

↑ מיקי אונטרברג, Scopo סדרת כלי אוכל המותאמת לתפישה היוזואלית והקוגניטיבית של חולי דמנציה ומאפשרת להם אכילה עצמאית. הכלים יוצרים שפה צורנית חדשה ומתאימים לכלל המשתמשים, בעיקר לילדים

↑ שחף בן-אבו, Baboo ערכת בובות המשלבת ציורי ילדים. משמשת ככלי אבחוני, טיפולי וחזותי למפגשי תרפיה בדומה ואמנות. פותחה עם מטפלים וילדים נפגעי חרדה משדרות

תהליך העיצוב כלל את המשתמשים כחלק אינטגרלי מצוות העיצוב ולשותפים בתהליך הפיתוח

צילום מיטל אשד

המעניקים חוויה עשירה של חומר, מרקם, משקל, וטמפרטורה. בעוד הקלפים הם יוזואליים בלבד, האובייקטים יוצרים חוויה רב-חושית עשירה בהרבה, שהיא כמובן נגישה גם לעיוורים וכבדי ראייה. פרוייקט זה החל מתרחיש קיצון - סיטואציה טיפולית, אך הודות לאיכותו העיצובית הוא בבחינת object of desire ובעל קיום גם ללא קשר לתפקידו הטיפולי. תחומים טיפוליים מסוגים שונים קיבלו התייחסות בפרוייקטי גמר בחוג. מגדה רוק תקרה בעבודתה את הגיון הטיפולי - Horticultural Therapy. תחום חדש יחסית זה קיבל תנופה עצומה בשנים האחרונות ומחקרים רבים תומכים בהשפעתם המיטיבה של צמחים פיזית ונפשית כאחד. לא מעט בתי-חולים ומרכזים שיקומיים מחזיקים חממות לגיון טיפולי, אך מגדה זיהתה והתייחסה למטופלים ולחולים הרתוקים למיטה או לחדרם ונבצר מהם להגיע לחממה. התוצר הסופי הוא עגלה ניידת המביאה את חוויית הגיון אל חדרי המטופלים. העגלה מכילה את כל הרכיבים הנדרשים לפעילות - כלי עבודה, עציצים, מים, שתילים וכו'. כמו האובייקטים ההשלכתיים של יעל, גם לפרוייקט של מגדה יש קיום לא רק בקשר הטיפולי. כ"גינה צפה", יכול המוצר לשמש כריאה ירוקה בסביבה ביתית, ציבורית או משרדית. פרוייקט נוסף שהחל מסיטואציה טיפולית הוא Baboo, ערכת בובות של שחף בן-אבו. הבובות, המשלבות ציורי ילדים, נוצרו למפגשי תרפיה באמנות ופותחו עם מטפלים וילדים נפגעי חרדה משדרות. כמי שגדל וחי בשדרות, לבן-אבו היכרות ממשית עם ההשלכות הקשות של חיים בצל חרדה מתמדת. גם כאן, ההתייחסות למצב קיצון טיפולי הניבה אובייקטים אטרקטיביים, אסתטיים ונחשקים למבוגרים וילדים כאחד. לא פעם סטודנטים בוחרים לעבוד על נושא אליו יש להם זיקה רגשית.